

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 103/2011-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 21. septembra 2011 predbežne prerokoval návrh generálneho prokurátora Slovenskej republiky na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade § 2 ods. 1 v slovách „znížený podľa odseku 2“, § 2 ods. 2 a § 29g ods. 1, 4, 8 a 9 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov vo vzťahu k sudcom a § 85 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 500/2010 Z. z. (čl. II zákona č. 500/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a o zmene zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

1. Návrh generálneho prokurátora Slovenskej republiky na začatie konania o súlade § 2 ods. 1 v časti slov „znížený podľa ods. 2“, § 2 ods. 2 a § 29g ods. 1 vo vzťahu k sudcom a § 29g ods. 4, 8 a 9 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a čl. II zákona č. 500/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon

Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a o zmene zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, s čl. 1 ods. 1 prvej vety v spojení s čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky **p r i j í m a** na ďalšie konanie.

2. Návrhu generálneho prokurátora Slovenskej republiky na pozastavenie účinnosti § 2 ods. 1 v časti slov „znížený podľa ods. 2“, § 2 ods. 2 a § 29g ods. 1 vo vzťahu k sudcom a § 29g ods. 4, 8 a 9 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a čl. II zákona č. 500/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a o zmene zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) bol 26. januára 2011 doručený návrh generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“ alebo „navrhovateľ“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa § 37 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorým sa navrhovateľ domáhal, aby ústavný súd po jeho prijatí na ďalšie konanie a prerokovaní nálezom vyslovil, že ustanovenie § 2 ods. 1 v slovách „znížený podľa odseku 2“, § 2 ods. 2 a § 29g ods. 1, 4, 8 a 9 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a § 85 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon

o sudcoch“) v znení zákona č. 500/2010 Z. z. [čl. II zákona č. 500/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a o zmene zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 500/2010 Z. z.“)] (ďalej aj „napadnuté ustanovenia zákona“) nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy.

V odôvodnení svojho návrhu generálny prokurátor okrem iného uviedol:

«Zákon NR SR č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky“) v § 23 ustanovuje platové pomery sudcov súdov Slovenskej republiky. V § 23 ods. 1 ustanovuje, že priemerným platom sudcu Slovenskej republiky je plat poslanca uvedený v § 2. V § 23 ods. 2 ustanovuje, že platové pomery sudcov Slovenskej republiky ustanoví podľa zásady uvedenej v odseku 1 osobitný predpis. Týmto osobitným predpisom je zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach“).

Suma priemerného platu sudcov určená na základe § 23 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky je rozhodujúcim kritériom pre určenie základného platu sudcov, a tým ich funkčného platu a ďalších nárokov, ale aj postihov a sankcií spojených s výkonom funkcie sudcu a rozhodujúcim kritériom pre určenie výšky príplatku k dôchodku za výkon funkcie sudcu a príplatku k dôchodku pozostalých.

Základný plat sudcov ustanovuje zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach.

Sudcovia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Špecializovaného trestného súdu majú rovnaký základný plat. Ich základným platom je plat rovnajúci sa 1,3 násobku platu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky mesačne (§ 66 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach).

Sudcovia okresných súdov a sudcovia krajských súdov sa zaraďujú do dvoch platových skupín a do siedmich platových stupňov. Sudcovia okresných súdov sa zaraďujú

do platovej skupiny I a sudcovia krajských súdov do platovej skupiny II. Do jednotlivých platových stupňov sa zaraďujú podľa dĺžky praxe (§ 66 ods. 2 až 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach).

Základný plat sudcov zaradených do jednotlivých platových stupňov a jednotlivých platových skupín sa určuje z priemerného platu sudcov určeného na základe § 23 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky. V platovej skupine I možno dosiahnuť základný plat v závislosti od dĺžky praxe od 90 % do 120 % z priemerného platu sudcov. V platovej skupine II možno dosiahnuť základný plat od 95 % do 125 % z priemerného platu sudcov (§ 67 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach).

Základný plat spolu s funkčným príplatkom (k funkčnému príplatku pozri § 68 až 70 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach) tvorí funkčný plat sudcu (§ 71 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach). Samozrejme, ak sudca nemá nárok na funkčný príplatok, jeho funkčným platom je jeho základný plat.

Zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach považuje základný plat, funkčný plat a priemerný plat sudcov za veličiny, na základe ktorých sa určuje výška ich ďalších nárokov, ale aj postihov a sankcií spojených s výkonom funkcie sudcu.

Základný plat sudcu je rozhodujúcim kritériom pre určenie výšky odchodného (§ 21), platu pri dočasnom pozastavení výkonu funkcie (§ 22), paušálnej náhrady nákladov spojených s výkonom funkcie (§ 52 ods. 2), príplatku počas dočasného pridelenia na výkon funkcie na súd vyššieho stupňa (§ 72 ods. 2).

Funkčný plat sudcu je rozhodujúcim kritériom pre určenie výšky príplatku za pohotovosť (§ 74), platu za výkon funkcie nadčas (§ 76), ďalšieho platu (§ 77), príplatku k náhrade príjmu pri dočasne pracovnej neschopnosti pre chorobu alebo úraz a príplatku k nemocenskému (§ 93), príplatku k peňažnej pomoci v materstve (§ 94), náhrady škody spôsobenej sudcom (§ 105 ods. 2), platového postihu pri uložení disciplinárneho opatrenia spočívajúceho v znížení funkčného platu [§ 117 ods. 1 písm. b), ods. 5 písm. b)].

Priemerný plat sudcov je rozhodujúcim kritériom nielen pre určenie základného platu sudcov, ale aj pre určenie výšky ich príplatku k dôchodku za výkon funkcie sudcu, na ktorý majú nárok po odchode do dôchodku po skončení ich sudcovského mandátu a príplatku k dôchodku pozostalých, na ktorý vznikne nárok pozostalým za podmienok

ustanovených zákonom, ak sudca zomrie (§ 95 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich).

Z uvedenej právnej úpravy je zrejmé, že suma priemerného platu sudcov podstatným spôsobom ovplyvňuje platové pomery sudcov a ich peňažné nároky, ako aj ich peňažné postihy a sankcie.

Do 31. decembra 2010 pravidlá na určenie platových pomerov sudcov boli ustanovené tak, aby reagovali na vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky, a to prostredníctvom: 1. inštitútu platu poslanca za predchádzajúci kalendárny rok (§ 23 v spojení s § 2 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky a § 84 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich), 2. valorizácie základného platu sudcov za podmienok ustanovených zákonom (§ 27 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky a § 85 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich).

... plat poslanca určený na základe § 2 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky nemožno považovať za skutočný plat poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, za celkovú odmenu za výkon jeho mandátu. Je to len právny inštitút, na základe ktorého sa určujú platové pomery samotných poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a tých ústavných činiteľov a ďalších osôb, o ktorých to ustanovuje zákon.

Do 31. decembra 2010 plat poslanca ako právny inštitút predstavovala výlučne suma vo výške 3-násobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zaokrúhlená nahor na celé euro (§ 2 ods. 1 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky). Doteraz priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky v každom roku zaznamenala nárast, preto postupne rástla aj suma priemerného platu sudcov. Tento nárast priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky doteraz ani raz neprekročil 10 % v kalendárnom polroku, ktorý predchádzal kalendárnemu polroku, v ktorom sa plat vyplácal. Preto ešte ani raz nedošlo k valorizácii základného platu sudcov v zmysle právnej úpravy § 27 zákona č. 120/1993

Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky a § 85 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach.

Nikdy však nedošlo ani k takému zníženiu priemerného platu sudcov, ktoré by v konečnom dôsledku znamenalo, že sudca dostane nižšiu odmenu za výkon funkcie sudcu v porovnaní s predchádzajúcim kalendárnym rokom. Zníženie sumy priemerného platu sudcov automaticky znamená zníženie základného platu každého sudcu, a tým aj jeho funkčného platu (základný plat je zložkou funkčného platu sudcu). Pritom, zníženie funkčného platu sudcu inak ako v disciplinárnom konaní priamo vylučuje platné znenie § 84 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach, ktoré ustanovuje, že znížiť funkčný plat sudcu možno len na základe právoplatného rozhodnutia disciplinárneho súdu.

Zákonodarca sa zrejme necítil byť viazaný ani len právnou úpravou, ktorú sám schválil a zákon č. 500/2010 Z. z. sa rozhodol schváliť v znení, na základe ktorého reálne došlo k zníženiu priemerného platu sudcov, a tým aj k zníženiu základného platu sudcov, ich funkčného platu, výšky príplatku k dôchodku za výkon funkcie sudcu a ďalších peňažných nárokov spojených s výkonom funkcie sudcu. Samozrejme, tým došlo aj k zníženiu prípadných peňažných postihov a sankcií za pochybenia pri výkone funkcie sudcu. Zákonodarca schválením zákona č. 500/2010 Z. z. tak v podstate znížil príjem sudcom, ktorí riadne vykonávajú svoje sudcovské povinnosti a zvýšil príjem tým sudcom, ktorí pochybili a voči ktorým sa uplatňuje disciplinárna zodpovednosť či iná zodpovednosť za ich protiprávne konanie.

Uvedené jednoznačne vyplýva z právnej úpravy ustanovenej zákonom č. 500/2010 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2011.

Zákon č. 500/2010 Z. z. doterajšiu právnú úpravu § 2 ods. 1 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky nahrádza s účinnosťou od 1. januára 2011 novým znením § 2 v odsekoch 1 a 2...

Na sudcov sa s účinnosťou od 1. januára 2011 vzťahuje prechodné ustanovenie § 29g ods. 1, 4, 8 a 9 (čl. I) zákona č. 500/2010 Z. z. v tomto znení:

„(1) V roku 2011 zníženie podľa § 2 ods. 2 je 15 %.

(4) V roku 2011 patrí mesačne sudcovi ústavného súdu plat vo výške 1,3-násobku platu poslanca zvýšeného o 5 %.

(8) V roku 2011 je priemerným platom sudcu plat poslanca zvýšený o 5 %.

(9) V roku 2011 je základným platom sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a sudcu Špecializovaného trestného súdu plat vo výške 1,3 násobku platu poslanca zvýšeného o 5 %.

Súčasne zákon č. 500/2010 Z. z. v čl. II vypúšťa ustanovenie § 85 zo zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach. Toto ustanovenie doteraz poskytovalo sudcom záruku na úpravu ich základného platu. Konkrétne, na zvýšenie ich základného platu o príslušné percento v prípade, ak v rozhodujúcom období (predchádzajúci polrok) sa zvýši priemerný plat zamestnanca národného hospodárstva Slovenskej republiky viac ako o 10 %.

Namietam ústavnosť vyznačenej právnej úpravy vo vzťahu k sudcom. Takúto právnu úpravu považujem za neprípustný zásah do ústavne garantovaného princípu nezávislosti súdnej moci.

Suma priemerného platu sudcov určená na rok 2011 podľa mechanizmu ustanoveného v prechodnom ustanovení § 29g ods. 1, 4, 8 a 9 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení zákona č. 500/2010 Z. z. je nižšia oproti roku 2010 i predchádzajúcim rokom. Zdôrazňujem, že zákonodarca ustanovil na rok 2011 zníženie platových pomerov sudcov, navyše, toto zníženie nemá iba prechodný charakter - časovo nie je ohraničené. Suma priemerného platu sudcu, ktorá by bola určená v roku 2012 a nasledujúcich na základe mechanizmu ustanoveného v § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení zákona 500/2010 Z. z., bola by nevyhnutne nižšia, než suma určená na základe doterajšieho mechanizmu. Zníženie platu a rozsah jeho zníženia je totiž expressis verbis zakotvený do dikcie § 2 ods. 1 a § 2 ods. 2 písm. a) až c) a osobitne vo vzťahu k sudcom aj v prechodnom ustanovení § 29g ods. 1, 4, 8 a 9 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení zákona č. 500/2010 Z. z. Okrem toho, nová právna úprava trvalo odníma doterajšie právo sudcov na valorizáciu ich základných platov, ak by nastali podmienky ustanovené v doterajšom znení § 85 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach.

To znamená, že nová zákonná úprava priamo ustanovuje zníženie doterajšieho priemerného platu sudcu, t. j. znižuje základ pre výpočet základného platu sudcov, ich funkčných platov, príplatkov k dôchodku za výkon funkcie sudcu a ďalších peňažných

nárokov vyplývajúcich z výkonu funkcie sudcu a celkovo zhoršuje materiálne zabezpečenie sudcov. Toto celkové zhoršenie doterajšieho materiálneho zabezpečenia sudcov zákonodarca ustanovil svojvoľne ako nové opatrenie trvalého charakteru, teda bez ohľadu na ďalší vývoj ekonomickej situácie v štáte.

Zodpovednosť za hospodársku politiku nesie vláda a parlament. V demokratickom právnom štáte nemožno výsledky tejto politiky prenášať na súdnu moc. Navyiac, súdna moc nemala ani len reálnu možnosť brániť sa proti schváleniu namietanej právnej úpravy. K návrhu zákona nebolo umožnené predsedovi Súdnej rady Slovenskej republiky vystúpiť v pléne Národnej rady Slovenskej republiky. Vo výboroch Národnej rady nebol posudzovaný vplyv návrhu zákona na sudcov. Dokonca, zákonný mechanizmus znížovania platov sa podstatným spôsobom zmenil prostredníctvom pozmeňujúcich návrhov uplatnených v druhom čítaní krátko pred hlasovaním. Pri ich schvaľovaní zákonodarca vôbec nerešpektoval už platnú garanciu neznižovania platov sudcov ustanovenú v § 84 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich.

Namietaná právna úprava platové pomery sudcov podmieňuje vývojom schodku rozpočtu verejnej správy Slovenskej republiky a hrubého domáceho produktu Slovenskej republiky.

Zákonodarca si zrejme dostatočne neuvedomil skutočnosť, že rozhodovacia činnosť sudcov má vplyv na štátny rozpočet Slovenskej republiky. V trestnom konaní sú sudcovia oprávnení ukladať peňažné tresty a tresty prepadnutia majetku; právnickým osobám ochranné opatrenia zhabanie peňažnej čiastky (až do sumy 1 660 000 eur) a zhabanie majetku. Suma peňažného trestu a zhabanej peňažnej čiastky pripadá štátu, ak súd nerozhodne inak na základe vyhlásenej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná (§ 57 ods. 2, § 83a ods. 5 Trestného zákona). Vlastníkom prepadnutého majetku a zhabaného majetku sa stáva štát, ak súd nerozhodne inak na základe vyhlásenej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná (§ 59 ods. 2, § 83b ods. 6 Trestného zákona). Vo veciach správneho súdnictva súdy preskúmajú zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda aj zákonnosť uložených pokút a iných sankcií za spáchanie správnych deliktov (daňové delikty, colné delikty a iné porušenia zákonných povinností v oblasti verejnej správy), a to vo výške aj niekoľko miliónov či desiatok miliónov eur [pozri napríklad § 16 ods. 1 písm. a) zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii

v sieťových odvetviach, § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou, § 34 ods. 2 zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon), daňové a colné predpisy, napríklad § 35 zákona SNR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov]. Výnosy z pokút či iných sankcií uložených za správne delikty sú spravidla príjmom štátneho rozpočtu. V občianskoprávných veciach, vrátane obchodných vecí, rozhodujú spory aj s hodnotou niekoľko desiatok miliónov eur, a samozrejme, aj spory, účastníkom ktorých je štát. Osobitnú kategóriu predstavujú spory zo zodpovednosti štátu za nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Z uvedeného vo väzbe na novú právnu úpravu jednoznačne vyplýva, že rozhodovacia činnosť sudcov môže ovplyvniť aj ich vlastné platové pomery. Táto skutočnosť nevyhnutne vedie k spochybneniu nezávislosti a nestrannosti súdnictva a k spochybňovaniu objektivity súdnych rozhodnutí, a to vo všeobecnosti, nielen zo strany tých účastníkov či strán konania, v neprospech ktorých bolo vynesené súdne rozhodnutie. Sudca v rozhodovacom procese nielenže sám musí byť nezávislý a nestranný, ale mal by byť takto vnímaný aj verejnosťou. Ústavná zásada nezávislosti a nestrannosti sudcu nieje samoučelná, slúži verejnosti - zabezpečuje, aby každý v konaní pred súdom mal reálne zaručené právo na to, aby o jeho veci rozhodoval nezávislý sudca. Ústavná zásada nezávislosti a nestrannosti súdov a sudcov patrí k imanentným znakom demokratického právneho štátu, musí byť striktne dodržiavaná a žiadnym zákonom nesmie byť spochybňovaná. Z tohto dôvodu zákonodarca nesmie prijať takú právnu úpravu vzťahujúcu sa na platy sudcov, na základe ktorej by platové pomery sudcov boli závislé od podielu rozpočtu verejnej správy a hrubého domáceho produktu. Inými slovami, rozhodovacia činnosť súdov nesmie mať žiadny vplyv na kritérium, od ktorého závisí, aký bude plat sudcov v konkrétnom kalendárnom roku. Rozhodovacia činnosť súdov nielenže nesmie mať vplyv na platové pomery sudcov, ale nesmie byť takto čo i len vnímaná verejnosťou.

Namietaná právna úprava nerešpektuje ani ďalšie zo základných princípov právneho štátu - princíp právnej istoty a princíp proporcionality. Sudcom musí byť garantované ich legitímne právo na platové pomery primerané vážnosti ich funkcie. Ich platové pomery nesmú byť svojvoľne zo strany zákonodarnej a výkonnej moci zneisťované, dokonca

znižované, a to pod rúškom ozdravovania verejných financií. Peňažné prostriedky ušetrené z platov sudcov sú vo vzťahu k príjmom a výdavkom štátneho rozpočtu Slovenskej republiky úplne zanedbateľné. Pritom, platová reštrikcia sudcov je ustanovená na časovo neobmedzené obdobie, teda nejde o platovú reštrikciu odôvodnenú výnimočnými okolnosťami, zložitou finančnou situáciou v štáte. Skutočnosť, že platová reštrikcia sudcov nebola nevyhnutná, potvrdzuje aj fakt, že zákonodarca neznižil platové pomery zamestnancov v oblasti štátnej správy - zamestnancov, na ktorých sa vzťahuje zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, ani príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, príslušníkov Policajného zboru, príslušníkov Slovenskej informačnej služby, príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže, príslušníkov Národného bezpečnostného úradu, colníkov a profesionálnych vojakov (pozri napr. § 5 zákona o štátnom rozpočte na rok 2011).

V nadväznosti na uvedené chcem pripomenúť, že zníženie základne pre výpočet platu sudcov znamená zníženie jediného zdroja príjmov sudcov. Sudcovia vykonávajú funkciu sudcu ako svoje povolanie. Výkon funkcie sudcu je nezlučiteľný s funkciou v inom orgáne verejnej moci, so štátnozamestnaneckým pomerom, s pracovným pomerom, s obdobným pracovným vzťahom, s podnikateľskou činnosťou, s členstvom v riadiacom alebo kontrolnom orgáne právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, ani s inou hospodárskou alebo zárobkovou činnosťou okrem správy vlastného majetku a vedeckej, pedagogickej, literárnej alebo umeleckej činnosti, a pokiaľ ide o sudcov všeobecných súdov s členstvom v Súdnej rade Slovenskej republiky (čl. 137 ods. 2, čl. 145a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Na rozdiel od tejto právnej úpravy, právna úprava vzťahujúca sa na poslancov Národnej rady Slovenskej republiky nebráni tomu, aby poslanci Národnej rady Slovenskej republiky popri výkone poslaneckého mandátu boli aj v riadnom pracovnom pomere alebo aby vykonávali funkcie, zamestnanie alebo činnosť, ktoré nie sú nezlučiteľné s výkonom ich poslaneckého mandátu a poberali za to pravidelný mesačný plat či inú odmenu (§ 8 a 9 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky, čl. 5 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, čl. 77 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). To znamená, že na rozdiel od sudcov peňažný príjem poslancov za výkon ich poslaneckého mandátu nemusí byť ich jediným pravidelným mesačným príjmom.

Materiálne zabezpečenie sudcov by malo zohľadňovať vážnosť a dôstojnosť tohto povolania, ako aj ďalšie skutočnosti. Sudca nesmie poberať iný pravidelný mesačný príjem než plat za výkon funkcie sudcu. Zákon ustanovuje sudcom aj ďalšie obmedzenia, a to aj v občianskom živote. Sudcovia nesmú byť členmi politických strán, nesmú štrajkovať, ich správanie na verejnosti nesmie znížovať vážnosť súdnictva. Povolanie sudcu je rizikové, dokonca aj pre príslušníkov ich rodín. Znižovanie doterajších platových pomerov sudcov vedie k ich príjmovej degradácii v porovnaní s ostatnými právnickými povolaniami a k zníženiu ich spoločenského postavenia.

Podľa môjho názoru zákonodarca dlhodobo pristupuje nekoncepčne a nesystematicky k právnej úprave platových pomerov vo verejnej sfére. Až dehonestujúco vyznieva fakt, že zákonná úprava umožňuje, aby plat starostu obce s počtom obyvateľom do 3 000 (aj bez maturitného vzdelania) bol vyšší ako plat sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Zníženie platu poslancov Národnej rady v roku 2011 oproti roku 2010 v reálnych číslach je podstatne nižšie ako zníženie platu sudcov za to isté obdobie (poslanci mali dva roky zmrazený plat). Okrem toho, zníženie platu poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, na rozdiel od sudcov, sa nepremieta do sumy ich paušálnych náhrad, na ktoré majú právny nárok podľa § 4 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v sume 1,8-násobku (poslanci s trvalým pobytom v Bratislavskom kraji) a 2,1-násobku (poslanci s trvalým pobytom mimo Bratislavského kraja) z priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok. Tieto skutočnosti v konečnom dôsledku vedú k neproporcionálnemu zníženiu platových pomerov výrazne v neprospech sudcov. A nielen to. V platových pomeroch sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nastane ďalšia platová diferenciácia spôsobená tým, že kým pokles základných platov bude rovnaký, výška funkčných príplatkov osobitnej skupiny sudcov (sudcovia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorí rozhodujú o opravných prostriedkoch vo veciach, na ktoré je v prvom stupni príslušný Špecializovaný trestný súd a sudcovia Špecializovaného trestného súdu) sa zvýši, pretože ich funkčné príplatky, ktoré im priznáva § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach nepodliehajú zníženiu ustanovenému v § 2 ods. 2 zákona

č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky.

Je nepochybné, že s účinnosťou od 1. januára 2011 bude plat sudcu v značnej miere pohyblivý a nepredvídateľný. Vyplýva to jednak zo samotného mechanizmu, od ktorého budú závisieť platové pomery sudcov, ako aj z úplnej absencie právnej úpravy o postupe pri určovaní a výplate platov vždy na začiatku kalendárneho roka. Svedčí o tom aj oznámenie vedúceho kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky, ktorý už 28. decembra 2010, a to bez toho, aby vedel alebo mohol vedieť, oznámil príslušným inštitúciám plat poslanca na rok 2011 znížený o 15 % v zmysle § 29g ods. 1 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky. Keďže 28. decembra 2010 ešte nemohol poznať priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za rok 2010, určil plat poslanca na rok 2011 nielenže bez akejkoľvek opory v zákone, ale priamo v rozpore so zákonom, z priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za rok 2009. V podstate problém spočíva v tom, že zákon neustanovuje ani len to, od ktorého dňa sa znižuje plat - od apríla po zverejnení údajov Eurostatom (pozri § 2 ods. 2) alebo spätne od 1. januára 2011 (sudcovi zostane pôvodný plat a potom bude požiadaný o vrátenia sumy, o ktorú sa plat na základe údajov Eurostatu zníži)? Aj so zreteľom na uvedené považujem ustanovené platové pomery sudcov za nepredvídateľné, čím je porušený aj princíp materiálneho právneho štátu.

Z uvedeného je zrejmé, že zníženie platov sudcov nemá žiaden racionálny a legitímny základ a že je v rozpore s princípmi demokratického právneho štátu. Ústava Slovenskej republiky garantuje nezávislosť súdov a sudcov.

Nezávislosť súdnictva je imanentným znakom demokratického právneho štátu. Túto skutočnosť potvrdzujú aj medzinárodné dokumenty, ktoré sa zaoberajú postavením súdnictva. ...

Problematikou platových pomerov sudcov sa už niekoľkokrát zaoberal aj Ústavný súd Slovenskej republiky. Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky je známa, preto len pripomením nálezy PL. ÚS 12/05-116 z 28. novembra 2007, v ktorom ústavný súd potvrdil, že plat sudcu by mal byť stabilnou nemanipulovateľnou veličinou, a nemal by byť pohyblivým faktorom, s ktorým môže kalkulovať aktuálne vládne zoskupenie. Rovnaký

právny názor opakovane vyslovil vo svojich nálezoach Ústavný súd Českej republiky (napr. Pl. ÚS 11/02, Pl. ÚS 55/05).

V Českej republike existuje bohatá judikatúra k platovým pomerom sudcov (napr. Pl. ÚS 13/99, Pl. ÚS 18/99, Pl. ÚS 16/2000, Pl. ÚS 11/02, Pl. ÚS 34/04, Pl. ÚS 55/05, Pl. ÚS 13/08, Pl. ÚS 12/10).»

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti a argumenty generálny prokurátor sa domáha prijatia predmetného návrhu na ďalšie konanie a navrhuje, aby ústavný súd nálezhom takto rozhodol:

„Ustanovenie § 2 ods. 1 v slovách „znížený podľa odseku 2“, § 2 ods. 2 a § 29g ods. 1, 4, 8 a 9 zákona NR SR č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení zákona č. 500/2010 Z. z. vo vzťahu k sudcom a § 85 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach v znení zákona č. 500/2010 Z. z. nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1 prvá veta v spojení s čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Súčasne navrhuje, „aby Ústavný súd Slovenskej republiky podľa čl. 125 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a § 38 ods. 2 zákona NR SR č. 38/1993 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov rozhodol o pozastavení účinnosti ustanovenia § 2 ods. 1 v slovách „znížený podľa odseku 2“, § 2 ods. 2 a § 29g ods. 1, 4, 8 a 9 zákona NR SR č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení zákona č. 500/2010 Z. z. vo vzťahu k sudcom a § 85 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach v znení zákona č. 500/2010 Z. z., ak prijme tento návrh na konanie podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky.“

K uvedenému návrhu na dočasné opatrenie generálny prokurátor dodáva:

„Porušenie princípu nezávislosti súdnictva považujem za tak závažný zásah do základných princípov demokratického právneho štátu, že súčasne navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky pozastavil účinnosť namietaných ustanovení v zmysle čl. 125 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s ustanovením § 38 ods. 2 zákona NR SR č. 38/1993 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov v prípade, ak prijme tento návrh na konanie.“

II.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou...

Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak osoby uvedené v § 18 ods. 1 písm. a) až e) dospejú k názoru, že právny predpis nižšej právnej sily nie je v súlade s právnym predpisom vyššej právnej sily..., môžu podať ústavnému súdu návrh na začatie konania.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, nepripustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Navrhovateľ napadol aj derogáciu ustanovenia § 85 zákona o sudcoch (*„Úprava základného platu (1) Ak sa v rozhodujúcom období zvýši priemerný plat zamestnanca národného hospodárstva Slovenskej republiky viac ako o 10 %, upraví sa sudcovi základný plat o príslušné percento. (2) Rozhodujúcim obdobím podľa odseku 1 je predchádzajúci kalendárny polrok.“*), ktorým sa stanovoval systém valorizácie sudcovských plátov v prípade vysokého hospodárskeho rastu, resp. inflácie. Navrhovateľ sa usiloval vyjadriť skutočnosť, že ide o derogovaný predpis tým, že napadol derogované ustanovenie v znení derogačnej novely: *„§ 85 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach v znení zákona č. 500/2010 Z. z.“*. Plénum v tejto súvislosti považuje za vhodné vyjadriť sa k preskúmateľnosti derogácie v rámci abstraktného prieskumu noriem. Pretože ustanovenie § 85 zákona o sudcoch bolo derogované, znamená to, že sa v platnom právnom poriadku nenachádza, a tak vzniká otázka, či je preskúmateľná novela derogujúca („vypúšťa sa“) danú normu.

Kelsenovský model abstraktnej súdnej kontroly ústavnosti technicky spočívajúci doslova vo výmaze – „vygumovaní“ príslušného textu právneho predpisu, ktorý je nositeľom právnej normy, sa na prvý (učebnicový) pohľad zdá bezpečný pre právnu istotu a jasný z hľadiska jeho účinkov. Prax však ukazuje, že je často veľmi zložité vymedziť, čo je platným právom po derogáciách ústavným súdom.

Možno nadviazať, že vychádzajúc z vlastností Kelsenovského modelu abstraktnej súdnej kontroly ústavnosti niekedy nie je zložité len samotné určenie, čo platí po rozhodnutí ústavného súdu, ale aj určenie, aký predpis, norma sú vlastne preskúmateľné, resp. napadnuteľné.

Ústavný súd uvádza, že podľa Kelsena nemajú novely permanentnú normatívnu existenciu, ale zanikajú splynutím s novelizovaným predpisom (Kelsen, H.: Všeobecná teorie norem, Brno: Masarykova univerzita 2000. 119 s.). V súlade s touto teóriou niektoré ústavné súdy posudzujú len novelizovaný predpis s inkorporovanou novelou (porov. rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky PL. ÚS 5/96, PL. ÚS 25/00, PL. ÚS 33/01; Kühn, Z., Czech Constitutional Court as Positive Legislator?, Czech National Report for XVIII International Congress of Comparative Law, International Academy of Comparative Law Washington July 26-30, 2010), pričom z uvedenej zásady existujú výnimky, napríklad preskúmanie ústavnosti legislatívneho procesu danej novely (porov. Wagnerová, E., Dostál, M., Langášek, T., Pospíšil, I.: Zákon o Ústavním soudu s komentářem, Praha: ASPI 2007, 247 s. a nasl.). Ústavný súd nie je v tejto otázke tak striktný, k prieskumu pristupuje takpovediac materiálnejšie, a akceptuje tak návrhy proti novelizujúcim predpisom, ako aj proti novelizovaným predpisom s inkorporovanou novelou (porov. bod 3 nálezu sp. zn. PL. ÚS 10/06).

Preskúmavanie novelizujúcej, derogačnej normy je však osobitnou situáciou. Proti jej prieskumu stojí argument, že výsledkom legislatívnej derogácie je normatívne NIČ a NIČ nemožno podriaďovať prieskumu. Ústavný súd však tento právny názor nezdieľa. Podľa ústavného súdu je nutné rozlišovať medzi bežným NIČ a NIČ, ktoré je výsledkom normatívnej vôle zákonodarcu [porov. aj ústavný zákon č. 140/2004 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov; bežné

NIČ môže byť prejavom legislatívnej medzery alebo legislatívneho opomenutia, ale tieto inštitúty stoja do určitej miery stranou daného problému (porov. PL. ÚS 23/05)]. Zákonodarca derogáciou normy môže spôsobiť protiústavný stav, a tak by bolo v rozpore s poslaním (rolou) ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti, aby úplne rezignoval na možnú nápravu takéhoto stavu. Ba čo viac, na rozdiel od iných ústavných súdov zákon o ústavnom súde v zásade priamo počíta s oživením derogovanej normy. Prvá veta § 41a ods. 3 zákona o ústavnom súde („Stratou účinnosti, prípadne platnosti právnych predpisov na základe nálezů Ústavného soudu sa neobnovuje platnost' právnych predpisů nimi zrušených.“) podľa názoru ústavného súdu nemieri na posudzovanú situáciu. Jej účelom je zabrániť, aby vyhlásením celého predpisu ako protiústavného sa neobnovila platnosť ním derogovaných predpisov. Na predmetnú vec sa naopak aplikuje zmysel druhej vety § 41a ods. 3 zákona o ústavnom súde [ak však išlo len o ich zmenu alebo o doplnenie, platí skorší právny predpis v znení platnom pred touto zmenou alebo doplnením; porov. čl. II zákona č. 500/2010 Z. z.: „Zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a přisediacich... sa mení takto: § 85 sa vrátane nadpisu vypúšťa“].

Možno ešte doplniť, že Kelsenovo stanovisko, že derogačná norma nie je zrušiteľná, platí len pre zákonodarcu, a nie pre ústavný súd [Kelsen, H.: Všeobecná teorie norem, Brno: Masarykova univerzita 2000, 119 s.; Allan R. Brewer-Carias: GENERAL REPORT, Subject IV.B.2, CONSTITUTIONAL COURTS AS POSITIVE LEGISLATORS IN COMPARATIVE LAW, XVIII International Congress of Comparative Law, International Academy of Comparative Law Washington July 26-30, 2010, 107 s., dostupné na internete <<http://www.allanbrewercarias.com>>; porov. bod 25 rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Afs 26/2009 – 109 dostupné na <www.nssoud.cz>: *«Nelze přisvědčit ani stěžovatelně námitce o srovnatelnosti zrušení ustanovení právního předpisu zákonodárným sborem v rámci legislativního procesu a Ústavním soudem v rámci výkonu jeho pravomoci jako tzv. negativního zákonodárce. Je obtížné srovnávat situaci, kdy Ústavní soud zcela výjimečně ruší novelu zákona pro protiústavnost této novely za předpokladu, že předchozí právní úprava protiústavní není, se situací, která je předmětem souzené věci, tedy se zrušením již v podstatě vyhaslého „obsoletního“ ustanovení zákonodárcem. Nad rámec výše uvedených úvah o absurdnosti znovuoobnovování právních*

předpisů v okamžiku derogace je derogujících předpisů lze dovodit, že zákonodárce je oproti Ústavnímu soudu ve zcela odlišné pozici, neboť sám může právní předpisy vytvářet. Oproti tomu Ústavní soud jako orgán ochrany ústavnosti takovou možnost nemá a může právní předpis nebo jeho část, shledá-li ji neústavní, toliko zrušit (odtud negativní zákonodárce).»

Pri bežnom prieskume noriem môže byť oživenie ex offio v režime § 41a ods. 3 zákona o ústavnom súde problematické, pretože dochádza k oživeniu normy, ktorá predchádzala (!) preskúmvanej norme a ktorá bola explicitne derogovaná zákonodarcom, prípadne môže dôjsť k oživeniu normy, ktorá je tiež ústavnoprávne sporná (porov. situáciu v bode II.1 nálezu sp. zn. PL. ÚS 10/04). Ak môžu byť takéto nechcené oživenia problémom, tak práve pri meritórnom prieskume ústavnosti derogačnej právnej normy môže byť oživenie cieľom, môže byť chcené, pretože práve legislatívna derogácia pôvodnej normy znamenala protiústavný stav.

Dôležitá je aj skutočnosť, že ústavný súd sa v doterajšej rozhodovacej činnosti zaoberal aj derogačnými normami, aj keď návrhu na ich zrušenie nikdy nevyhovел (porov. PL. ÚS 33/95, PL. ÚS 30/95, PL. ÚS 8/96 časť XI a PL. ÚS 6/01).

Na doplnenie možno uviesť, že aj keď český ústavný súd v zásade nepreskúmava novelizujúci predpis, tak práve k prieskumu derogujúceho ustanovenia pristúpil (porov. PL. ÚS 5/94, PL. ÚS 2/02; odlišne v PL. ÚS 41/02; tiež porov. bod 25 rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Afs 26/2009 – 109). V náleze sp. zn. PL. ÚS 2/02 uviedol, že *«V řízení o kontrole norem vystupuje Ústavní soud jako tzv. negativní zákonodárce, oprávněný v případě vyhovění návrhu napadený právní předpis toliko derogovat (viz náleze ze dne 12. 2. 2002 sp. zn. Pl. ÚS 21/01, vyhlášený pod č. 95/2002 Sb. a uveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, svazek 25, náleze č. 14). Proto také zrušením napadeného předpisu může dojít výhradně k jeho „vyřazení“ z právního řádu České republiky, a nikoliv k faktickému konstituování nové úpravy formou „oživání“ předpisu již dříve zrušeného.*

V konkrétním prípade se ovšem jedná o zrušení derogačního ustanovení zákona č. 229/2001 Sb. V této souvislosti Ústavní soud poukazuje na svůj náleze ze dne 30. 11. 1994 sp. zn. Pl. ÚS 5/94, vyhlášený pod č. 8/1995 Sb. a uveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, svazek

2, nález č. 59. V uvedeném nálezu Ústavní soud zrušil bod 198 zákona č. 292/1993 Sb., kterým byl změněn a doplněn zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). Bod 198 uvedeného zákona vypustil z trestního řádu ustanovení § 324, který upravoval rozhodování o změně způsobu výkonu trestu. Zmíněná derogace derogačního ustanovení bodu 198 zákona č. 292/1993 Sb. měla za následek „rehabilitaci“ ustanovení § 324 trestního řádu, které je jeho součástí až do těchto dnů. Lze tedy přisvědčit názoru navrhovatele, že zrušením části druhé čl. II zákona č. 229/2001 Sb. se obnoví stav založený ustanoveními § 879c, 879d a 879e ObčZ.

Tato skutečnost by ovšem měla za následek vznik značné právní nejistoty nejenom v právech subjektů, na které se vztahoval režim § 879c až 879e ObčZ, ale i u práv třetích osob. Proto Ústavní soud odložil účinnost zrušení napadeného ustanovení zákona č. 229/2001 Sb. do 31. prosince 2004, aby tak poskytl Parlamentu České republiky dostatečně dlouhou dobu k přijetí přiměřené právní úpravy.».

Ústavný súd však zároveň musí uviesť, že prieskum derogačnej normy považuje za výnimku, ktorú je potrebné aplikovať s opatrnosťou. Ústavný súd nemohol v záujme ochrany ústavnosti, zvlášť základných slobôd, úplne rezignovať na prieskum derogačnej normy z hmotnoprávných dôvodov, aj keď vníma problematickosť prípadného (automatického) oživovania právnych predpisov tak z hľadiska právnej istoty, ako aj z hľadiska minimalizácie zásahov do zákonodarnej kompetencie Národnej rady Slovenskej republiky. Možno v tejto súvislosti naznačiť, že konštrukciu § 41a ods. 3 zákona o ústavnom súde nemožno vnímať z uvedených hľadísk a z hľadiska previazanosti so súvisiacou právnou úpravou ako bezproblémovú.

Vedomý si rozmanitostí právnych situácií pri prieskume súladnosti ústavný súd preto dopĺňa, že podľa okolností konkrétneho prípadu, v zásade ak predmet konania nie je možné uchopiť odlišným spôsobom, môže preskúmať také derogačné ustanovenia, ktoré súvisia aj z hľadiska prípadného oživenia s ucelenou právnou normou. To však samozrejme neznamená, že by v línii nálezu o nesúlade zákonodarca nemohol modifikovať takto oživené ustanovenie.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd v okolnostiach danej veci posúdi ústavnú súladnosť čl. II zákona č. 500/2010 Z. z. – „Zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 185/2002 Z. z., zákona č. 670/2002 Z. z., zákona č. 426/2003 Z. z., zákona č. 458/2003 Z. z., zákona č. 462/2003 Z. z., zákona č. 505/2003 Z. z., zákona č. 514/2003 Z. z., zákona č. 548/2003 Z. z., zákona č. 267/2004 Z. z., zákona č. 403/2004 Z. z., zákona č. 548/2003 Z. z., zákona č. 530/2004 Z. z., zákona č. 586/2004 Z. z., zákona č. 609/2004 Z. z., zákona č. 757/2004 Z. z., zákona č. 122/2005 Z. z., zákona č. 622/2005 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 15/2008 Z. z., zákona č. 517/2008 Z. z., zákona č. 520/2008 Z. z., zákona č. 59/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 290/2009 Z. z. a zákona č. 291/2009 Z. z. sa mení takto: § 85 sa vrátane nadpisu vypúšťa.“

Ústavný súd návrh navrhovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí pléna ústavného súdu podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a dospel k záveru, že návrh generálneho prokurátora obsahuje všetky náležitosti uvedené v § 20 a § 37 zákona o ústavnom súde a splňa procesné podmienky, za splnenia ktorých ústavný súd môže vec prerokovať a o nej rozhodnúť.

Na základe uvedeného ústavný súd v zmysle § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia (bod 1).

K rozhodovaniu o pozastavení/nepozastavení napadnutých ustanovení

Podľa čl. 125 ods. 2 ústavy a v nadväznosti na to podľa § 38 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prijme návrh na ďalšie konanie, môže pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva a slobody, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

Uznesením č. k. PL. ÚS 99/2011-27 z 22. júna 2011 ústavný súd rozhodol o prijatí obsahovo rovnakom návrhu skupiny 35 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zároveň o pozastavení účinnosti napadnutých ustanovení zákona. Z dôvodu, že v čase od podania návrhu na pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení do rozhodnutia

ústavného súdu bolo v inom konaní rozhodnuté o pozastavení účinnosti, de facto sa už vyhovel navrhovateľovi, čím návrh na pozastavenie účinnosti stratil svoju aktuálnosť.

Ústavný súd ešte dopĺňa, že pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení uskutočnené uznesením č. k. PL. ÚS 99/2011-27 z 22. júna 2011 je účinné nielen pre rok 2011, ale pokračuje kontinuálne aj v roku 2012, resp. neskoršie (porov. časť výroku 2 uznesenia č. k. PL. ÚS 99/2011-27 z 22. júna 2011: «Pozastavuje účinnosť § 2 ods. 1 v časti „znížený podľa ods. 2“, § 2 ods. 2, vo vzťahu k sudcom zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.»

V návrhu generálneho prokurátora bolo navyše, oproti návrhu skupiny poslancov, navrhnuté pozastavenie účinnosti čl. II zákona č. 500/2010 Z. z. Ako už bolo uvedené, účelom derogovaného ustanovenia § 85 zákona o sudcoch bola valorizácia sudcovských plátov v prípade vysokého hospodárskeho rastu, resp. inflácie. Vzhľadom na aktuálny ekonomický vývoj nie je predpoklad, že by sa naplnili v roku 2011 podmienky, ktoré by aktivovali inštitút úpravy základného platu pre rok 2012, a z tohto dôvodu nemôže neuplatňovaním daného inštitútu dôjsť bezprostredne k inému vážnemu nenapraviteľnému následku podľa čl. 125 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k tomuto rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2011